చీకటిలో చీలికలు

- గొల్లపూడి మారుతీరావు

ఈ నవల ముద్రితం కావడం యిది మూడోసారి. చాలా పాపులర్ కావడం వల్లకాదు - చాలాకాలం ఆగి ఆగి ప్రింటయింది. ఈ నవలకి ఎంతలేదన్నా 40 ఏళ్ళ వయస్సుంది ఎప్పుడూ ఎవరూ "అమ్మో - ఎంత మంచి నవల" అని అనలేదు. అయితే ఎక్కువమంది మహానుభావులు విమర్శించిన నవలగా దీనికి చిన్న ముందుమాట వ్రాయాలనిపించింది.

ఆ959 ప్రాంతంలో అప్పుడే చదువు పూర్తయి, నిరుద్యోగిగా వున్న రోజుల్లో ఈ నవల వ్రాశాను. అప్పటికి - బుచ్చిబాబు, చలం - యిలాంటి వారి ప్రభావం నా మీద వుంది. తెలిసిందంతా చెప్పెయ్యాలనీ, నాకు తెలిసిన రచయిత ఎంత గొప్పగా చెప్పాలనే యావ అప్పటిది. ఆ వాసన ఈ నవలలో ఎక్కువ. ఎలా కలిశారో పుట్టపర్తి నారాయణాచార్యుల వారిని ఆ రోజుల్లో కలిశాను. వారిని ఈ నవలకి ముందుమాట వ్రాయమన్నాను. (ముందు మాటలూ, అంకితాలు బొత్తిగా అలవాటు లేదు) ఆయన వ్రాశారు. ముందుమాట వ్రాశారు గనుక విమర్శించలేదేమో కానీ, మొహమాటపడి బాగుందన్న గుర్తు.

ఆ962లో విశ్వనాథ సత్యనారాయణగారికి చిత్తూరులో సన్మానం జరిగింది. ఆయన గుంటూరు శేషేంద్రశర్మగారి (అప్పటి చిత్తూరు మునిసిపల్ కమిషనరు) యింట్లో బస చేశారు. అక్కడ నా నవలలో ఒకటి రెండు పేజీలు చదివారమో. ఆ సాయంకాలం సభలో ఆరుద్ర తమ కిన్నెరసాని పాటల్ని పిప్పరమెంటు పాకం అన్నందుకు ఆయన్ని తిడుతూ పనిలో పని నాకూ రెండు వడ్డించారు. "ఇందాక ఎవరో రచయిత నవల చూశాను. ఆకాశంలో నక్షత్రాలు మరో లోకంలోకి ఎగిరిపోతున్నాయంటాడు" ఇలా సాగింది. నాకు ఆ రచయిత ఎవరో వెంటనే అర్థమయింది. నా పక్కన కూర్చున్న శేషేంద్రశర్మగారు, మల్లాది వసుంధరగారూ, మల్లాది రామచంద్ర శాస్త్రిగారూ యిబ్బంది పడుతున్నారు.

సభ ముగిసింది. రాత్రి విశ్వనాథ వారికి చెప్పినట్టున్నారు. ఆ విమర్శించిన రచయిత నేనేనని. మర్నాడు మధ్యాహ్న భోజనం శర్మగారింట్లో జి. కృష్ణగారూ, వి.డి. ప్రసాదరావుగారు ప్రభృతులు వచ్చిన గుర్తు. అప్పుడు ఈ ప్రసంగం టేపు వేశారు. నన్ను విమర్శించే ప్రసంగం వచ్చేటప్పటికి సత్యనారాయణగారు నావేపు తిరిగి "మిమ్మల్ని తిట్టినట్టున్నాను" అన్నారు నవ్వుతూ.

నేనూ నవ్వేసి "ఆ విధంగానయినా ఆ మాత్రం నవల చదివారు. అదీ నాకు ఆశీర్వాదమే" లాంటి మాటలేవో అన్నాను. ఏమయినా, విశ్వనాధ గారు కించపడ్డారు. అనవసరంగా నన్ను విమర్శించినందుకు. ఆయన "నిండు మనంబు నవ్యనవనీత సమానము" కోవలో మనిషి. ఆ ఆలోచన మనస్సులో పీకుతున్నట్టుంది. ఆ సాయంకాలం అప్పటి సంగీత నాటక అకాడమీ అధ్యక్ష్యులు, చిత్తూరు వారు విలాససభ అధ్యక్షులు ఆర్.బి రామకృష్ణరాజు గారు రామవిలాససభలో సభ ఏర్పాటు చేశారు. విశ్వనాధ వారు బజారుకెళ్ళి శాలువాలు కొనుక్కొచ్చి - ఆ సభలో మా రచయితలు - నేనూ, మధురాంతకం, పల్లంపాటి, రాజేంద్ర సదానంద (వీరంతా వున్న గుర్తు) అందరికీ శాలువాలు కప్పారు - అదీ వారి ఔదార్యం.

ఆ రోజుల్లోనే తిరుదణ్ణామలైలో వుంటున్న చలం గారి దగ్గరికి వెళ్తూండేవాణ్ణి. వారికి 'చీకటిలో చీలికలు' నవల పంపాను. "మీ పుస్తకం అందింది. ఈ నక్కకి అది కూజా భోజనం" అని వ్రాశారు.

తరువాత నాలుగైదు పుస్తకాలొచ్చాయి. "నర్తకి అదే పనిగా చదువుతోంది. అయ్యో అందరూ చచ్చిపోతున్నారే" అని మధ్య మధ్య బాధపడుతోంది అంటూ తరువాత చదివినట్టున్నారు.

"అందులో వర్ణనలన్నీ అనవసరం. కృత్రిమం మీరు కూడా అవన్నీ చూసి వుండరు" లాంటి వాక్యాలు గుర్తున్నాయి.

ప్రస్తుతం ఈ నవలని సవరణలు చేసి, కుదించి ప్రచురించడం జరుగుతోంది. ఆనాటి 'చీకటిలో చీలికలు' దగ్గర్నుంచి నిన్న మొన్నటి 'ఎర్రసీత' వరకు - ఓ రచయిత మానసిక పరిణామాన్ని తెలియజెప్పడం కూడా సమగ్ర సాహిత్య పరిచయ లక్షణం కనుక ఈ నవలకీ ఈ సంపుటాల్లో స్థానం వుంది.

(గత సంచిక తరువాయి)

ఒకరోజు ఉన్నట్టుండి వెంటనే బయల్దేరి రమ్మని రవణమూర్తి దగ్గర్నుంచి టెలిగ్రాం వచ్చింది.

వరదరాజులు గాభరాపడ్డాడు. ఇంకా వారమన్నా కాలేదు సీతారామమ్మగారిని పంపి. అప్పుడే ఈ టెలిగ్రాం.

రాత్రే బయల్దేరాడు రామ్మూర్తిగారిని యిల్లు కనిపెట్టమని చెప్పి.

తీరా వెళ్తే - శానిటోరియం గుమ్మంలోనే తారసపడ్డాడు రవణమూర్తి. మొదట అతన్ని పోలిక పట్టలేకపోయాడు వరదరాజులు. నల్లగా మాడిపోయి, మాసిన గెడ్డంతో బికారిలాగా ఉన్నాడు. నీటిలో తేలే కొయ్యలాగ రంగు మారి, తేలికయి బలహీనంగా ఊగుతున్నాడు.

వరదని చూస్తునే బాధతో మూలిగాడు. గొంతులో ఇదివరకటి ఉత్సాహమయినా కనిపించలేదు.మాట్లాడాలనే ఆసక్తిలేకుండా తప్పనట్లు నోరు కదుపుతున్నాడు. అల్లంత దూరంలో వరదరాజుల్ని చూస్తూనే మెట్లమీద కుచున్నవాడల్లా లేచి ఎదురు వచ్చాడు.

"నీకోసమే చూస్తున్నాను" అంటూ సామాను కూడా దింపుకోనియ్యకుండా తోటవేపు నడిపించి తీసుకుపోయాడు.

"ఎలా వుంది సుజాత?" అడిగాడు వరద ఆతృతగా.

రాయిమీద కూర్చునేవరకూ ఏమీ మాట్లాడలేదు. కూర్చున్నాక చెమటపట్టిన మొహాన్ని తుడుచుకుని మొదలుపెట్టాడు.

"ఇలాంటి కష్టం యిక ఎవరికీ రాదు" అన్నాడు.

"ఏమిటీ?"

"అమ్మ చచ్చిపోయింది."

తలమీద పిడుగు పడ్డట్టు కంపించాడు వరదరాజులు.

"ఎప్పుడూ?"

"నీకు టెలిగ్రాం పంపిన రోజున సాయంకాలం."

రవణమూర్తి కదల్లేదు. ఏడవలేదు. నిశ్చలంగా కళ్ళుమూసుకున్నాడు క్షణకాలం.

వరదరాజులు స్తబ్దుడయి రవణమూర్తి మాటకోసం ఎదురు చూస్తూ కూచున్నాడు.

"మరో విషయం, ఇంతవరకూ ఈ సంగతి సుజాతకి తెలియదు. చెపితే దాని ఆరోగ్యం పాడవుతుందన్నారు డాక్టర్లు. దాన్ని ఆపలేక చస్తున్నాను. చిన్నపిల్లకూడా కాదు. 'అమ్మ ఏదని' అడుగుతోంది."

ఇప్పుడిక ఆగలేక బావురుమన్నాడు రవణమూర్తి. ముఖం రెండు చేతుల్తో కప్పుకుని నీరసంగా కదిలాడు. ఆ ఒంటరితనం, ఆ అసహాయత ఎవరూ అనుభవించనిది.

"ఇప్పుడేం చెయ్యాలి?" అన్నాడు వరద.

కాస్సేపటికి తేరుకున్నాడతను. "ఏం చెయ్యడానికీ ఆలోచన పోవడంలేదు, గుంటూరులో ఓ మావయ్య ఉన్నాడు మాకు. ఏదో దూరపు చుట్టరికం. అమ్మ అక్కడికి వెళ్ళిందన్నాను. ఎందుకు వెళ్ళింది అంటుంది."

"అసలు ఎలా పోయారు ఆవిడ?"

"నువ్వు పంపిన తర్వాత నీ వుత్తరం చూసుకుని స్టేషనుకి వెళ్ళాను. అమ్మను చూసేసరికి నాకు మతిపోయింది. మనిషి చాలా మారిపోయినట్టనిపించింది. అంత పాలిపోయి, నీరసించి వుండగా నేనెప్పుడూ చూడలేదు. నన్ను చూస్తూనే ఏడ్చింది. చెయ్యి అందించి రైలు దించాను. మాట్లాడుతూండగానే నా చేతుల్లో సొమ్మసిల్లిపోయింది. వెంటనే యిక్కడికి తీసుకొచ్చాను. ఎవరో అమ్మమీద

పగతీర్చుకుంటున్నట్టు అనిపించింది. క్షణక్షణానికీ శరీరం తెల్లబడింది. 'ఎప్పుడు వస్తుంద'ని ఒకటే అడగడం సుజాత. వస్తుందన్నాను. ఆ రాత్రి ఓసారి అమ్మకి స్పృహ వచ్చింది. ఏదో గొణిగింది. సుజీని చూస్తాను అంది. నాకు భయమేసింది. ఆమె అనారోగ్యాన్ని చూసి సుజాత కృంగిపోవచ్చు. ఏం చెయ్యాలా అని ఆలోచించేలోగానే అమ్మకు మళ్ళీ స్పృహ తప్పింది. అంతే. మరిక కళ్ళు విప్పలేదు. రెండోరోజు సాయంకాలం నా తొడమీద తలవుంచుకుని ప్రాణం వదిలింది."

నిట్టూర్చాడు.

గొంతు పొడిబారి మాట రావడంలేదు వరదకి. చివరికి అన్నాడు, "నువ్విప్పుడు మరీ జాగ్రత్తగా వుండాలి. దుఃఖం పెంచుకోకు, అమ్మ గురించి భయపడి దిగజారిపోతే సుజాతకి ప్రమాదం రావచ్చు. సుజాత ఎక్కడుంది?"

"మధ్య హాల్లోకి మంచం మార్చారు."

"అయితే మొదట నేనక్కడికి వెళ్తాను. అమ్మ విషయంలో మిగతా ఏర్పాట్లన్నీ నువ్వుచెయ్"

అలాగే నన్నాడు రవణమూర్తి, లేస్తూనే వరదరాజులు రెండు చేతులూ పట్టుకున్నాడు.

"సుజీతో యిక్కడ వుండలేను, ఇంటికి పోదాం."

"అదెలా! రోగం పూర్తిగా పోనిదే వెళ్ళనివ్వరు డాక్టర్లు."

"నేనిక యిక్కడ వుండలేను. ఇవన్నీ మరచిపోయి ఎక్కడికయినా పారిపోవాలనుంది. యింటికి పోతే కాస్త నయం."

ఆ కళ్ళల్లో వేదన చూసి ఆగాడు వరద, "సరేలే, నేను డాక్టర్లతో మాట్లాడి చూస్తాను. నిజమే ఈ పరిస్థితుల్లో ఎవడికయినా అలా అనిపిస్తుంది" అన్నాడు.

మెట్లెక్కుతూండగానే సుజాత అరుస్తూ పరిగెత్తుకొచ్చింది. "ఏమండోయ్ నన్ను మరిచిపోయారు? వినత పెళ్ళి ఎలా జరిగింది?" అంటూ.

అంతరాంతరాళల్లో యిద్దరూ వణికారు.

"వెళ్ళి పడుకో సుజీ, అలా మాటిమాటికీ లేవకూడదు, హెచ్చు మాట్లాడకూడదు అంటున్నాడు రవణ.

"అన్నయ్య పిచ్చి వరదగారూ. వినత పెళ్ళికి రానందుకు ఏడ్చాను. ఇప్పుడింక యింటికి పోవచ్చునండి. మీరు డాక్టర్లతో చెప్పండి" అంది.

"అందుకే వచ్చాను. ఇవాళే మాట్లాడుతాను. ముందు నువ్వు పడుకోవాలి పద"

"నే వెళ్తాను" అన్నాడు రవణ.

"ఎక్కడికి?" అంది.

"ద్రాక్షపళ్ళు తెమ్మన్నాను. వెళ్ళనీ వాణ్ణి."

రవణ వెళ్ళాడు. సుజాత వినత విషయం, పెళ్ళికొడుకు విషయం అడుగుతూ మంచం దగ్గరికి నడిచింది. టేబులు మీద దూదితో చేసిన పిల్లి బొమ్మవుంది.

"చూశారా దీన్ని - హాస్పిటల్ దూదితో తయారుచేసాను. కళ్ళు రెంటికీ రెండు నల్లటి గుండీలు కావాలి - ఒకటి దొరికింది"

పిల్లికి ఓ కన్నులేదు.

"భేష్ నీ పిల్లికి ఒకటే కన్ను. రెండోది అనవసరం."

నవ్వాడు వరద.

"ఏవండీ, సంగీత విద్వాంసులకి ఎందుకు టి.బి వస్తుందంటారు?"

ఆశ్చర్యపోయాడు వరద." ఎందుకేవిటి? వాళ్ళు దేవుళ్ళు కారుగా?"

"మనస్సు నిండా అంత తీపి, గొంతులో అంత అమృతం ఛీ! వాళ్ళకి రోగాలు రాకూడదండి."

"అదేం?"

"రెండు రోజుల క్రితం వరకూ ఒకావిడ ఆ ఎదురుగ్గా వుండే మంచం మీదుండేది. ఎంత మంచి గొంతనుకున్నారు? కిటికీలోంచి చూస్తూ ఎప్పుడూ ఒకేపాట పాడేదండి. ఏమిటంటే

"పాడమంటివి పాతపాటను

యెడద తడబడి యెగురునట్టుల

పాడుపడి బరువైన నా హృది

పలవరించు నటుల్.."

"ఎప్పుడూ దిగులుగా కూచునేది, ఉత్సాహంగా వుంటే పాడేది. లేకపోతే లేదు. ఆమెకోసం ఎవరూ వచ్చేవాళ్ళు కారు. ఓ రోజు నేనే కల్పించుకుని మాట్లాడాను. పేరు చాలా మంచిదండి వైదేహి. పాటలంటే భర్తకి యిష్టంలేదట, పాటలు పాడడం ఆమెకి అలవాటు - భోజనం, నిద్రలాగ, ఎప్పుడూ తిట్టి కొట్టేవాడట, మరో సంవత్సరానికి టి.బి రాగానే అసహ్యించుకుని తగలేశాడట. అంతే చెప్పింది. తర్వాత ఏడుస్తూ కూచుంది, మంచం దగ్గరి నుంచి వచ్చేశాను, సాయంకాలం మళ్ళీ పాడింది.

"యెంత పాడిన సుంతయేనియు

యెరుగనైతిని జాడయయ్యో

వింతవితగ పరుగులిడుయెద

వంతచెందెనటుల్"

"ఇప్పుడెక్కడుంది ఆవిడ?"

"ఆ రాత్రే రక్తం కక్కుకుంది. తెల్లవారేసరికి చచ్చిపోయింది. నేను లేచేసరికి మంచం ఖాళీగా పడివుంది."

గుండె ఝల్లుమంది వరదరాజులుకి.

"కష్టాల్తో బ్రతికిన ఆమె పోయిందని విచారించనక్కర్లేదు. కానీ అంతమంచి కంఠం పోయిందే, మళ్ళీ ఎలా వస్తుందీ యిప్పటికీ ఆ పాట నాకు గుర్తే!"

"అలాంటివి నువ్వు ఆలోచించకూడదు సుజీ, మనస్సు పాడు చేసుకోకూడదు. హాయిగ తోటవేపు చూస్తూ పడుకో!"

"భలే! ఆలోచించకుండా పడుకోవడం రచయితల దగ్గర నేర్చుకోవాలి. మరో విషయం, నాలుగురోజుల క్రిందట ఓ ముసలావిడ పక్క గదిలో పోయిందటండి"

తుళ్ళిపడ్డాడు వరదరాజులు.

"అంతకు రెండురోజుల క్రిందటే యిక్కడికి వచ్చిందట. వస్తూనే పోయింది. నన్నటువేపు వెళ్ళొద్దన్నాడు అన్నయ్య. అదేమిటో పెద్దవాళ్ళని చూస్తే మా అమ్మ జ్ఞాపకం వస్తుందండి. ఎన్నో ఏళ్ళయినట్టుంది అమ్మని చూసి. ఓసారి చూడాలని వుంది" అంది కిటికీవేపు తిరిగి కూర్చుంటూ.

కూర్చోలేకపోయాడు వరద. లేచి ఆమెకు ముఖం కనిపించకుండా యిటు తిరిగి నిలబడ్డాడు.

"ఆమె యింకా అక్కడే ఉందంటండీ, ఎవరో రావాలిట. మొన్న సాయంకాలం అన్నయ్యలేకుండా చూసి అటువేపు వెళ్ళాను. లోపలికి తొంగి చూసి ఆశ్చర్యపోయాను. "

"ఏమిటీ?"

"మా అన్నయ్యకూడా యిక్కడే వున్నాడు. ఇంకా యిద్దరు ముగ్గురు డాక్టర్లు నర్సులు కూడా వున్నారు. భయపడి వచ్చేశాను" వరద వణుకుతున్నాడు, లోపల్నుంచి ఏదో పిరికితనం అతణ్ణి దహించింది. ఇక నిలబడలేక కిటికీ దగ్గరికి వచ్చి ముఖం తిప్పుకున్నాడు.

"ఇంక మాట్లడకు సుజీ - పడుకో" ఆ కంఠంలో కొత్తదనం చూసి ఆమె ఆశ్చర్యపడింది.

పడుకుంటూ అడిగింది "వరదగారు?"

"చెప్పు"

"అమ్మ ఎలావుంది?"

తికమకపడ్డాడు. "బాగానే వుంది."

"మావయ్య దగ్గరికి వెళ్ళిందటగా?"

"అవును. పంపమని వ్రాస్తే నేనే పంపిచాను."

చీకటిపడింది.

"వెలుగు తగ్గినా వీళ్ళింకా దీపం తీసుకుని రారు.. చూడండి" తొందరగా మంచం మీంచి లేవడంతో గ్లాసు కిందపడి పగిలింది.

భయపడి యిటు తిరిగాడు వరదరాజులు.

"ఎంత పిరికివారండి? ఆ మాత్రానికే" నవ్వింది, అతని కళ్ళల్లో నీటిని చూసి "అదేం? ఏడుస్తున్నారు"

"ఛ ఏడుపెందుకూ? దుమ్ము పడింది. దీపం తీసుకురమ్మని చెపుతానుండు" అని బయటకు వచ్చాడు వరారాజులు.

బయటికి వచ్చాక.

వేయి తుపానులు గడిచాక తీరం చూసిన నావికుడి మనస్సులా వుంది అతని మనస్సు.

రెండు రోజుల తర్వాత అతి ప్రయత్నం మీద డాక్టర్ల అనుమతి సంపాదించి సుజాతని తీసుకుని తిరిగి వచ్చేశారు యిద్దరూను.

వచ్చేసరికి మునిమాపు వేళయింది. రవణమూర్తి ఇంటిదగ్గర బండి దిగి "రేపు ఉదయం వస్తాను. సుజాత జాగ్రత్త" అని యింటికి వచ్చాడు వరదరాజులు.

మన్నుతిన్న పాములాగా నిశ్చలంగా వుంది ఆకాశం. అనంత పద్మనాభస్వామి ఆలయంలో దీపం వెలుగుతూనే వుంది.

గేటు దగ్గర నీడలో ఎవరో కూర్చున్నారు. వరదరాజులు వచ్చేసరికి అతను లేచి నిలబడ్డాడు.

"ఎవరది?"

"నేనండి, రామ్మూర్తిని"

ఆశ్చర్యపోయాడు వరద. "ఇంటికి వెళ్ళలేదూ?"

"లేదండి ఇప్పుడింక వెళ్తాను."

"రాత్రి డ్యూటీకి వెళ్తున్నారా!"

"ఊఁ"

"చాలా కృతజ్ఞుణ్ణి మీ సహాయానికి"

మాట్లాడలేదతను.

గేటు తెరిచి లోపలికి నడిచాడు వరద.

మెట్లుదాటి లోపలికి వచ్చేవరకూ రామ్మూర్తి మంచితనం, సాత్వికత కళ్ళల్లో మెదుల్తోంది.

బీదతనంలోంచి 'మంచి' పుట్టి డబ్బులో కాలి, 'చెడు'తో నుసయి ప్రపంచమంతా ప్రాకింది.

వసారాలో దీపపు వెలుగులో తన మడత కుర్చీలో కూర్చున్నారెవరో, ద్వారానికి చేరబడి మాట్లాడుతోంది నీలవేణి.

కొత్తవ్యక్తిని పరిచయం చేసుకోడానికి మనస్కరించలేదు వరదరాజులుకి, ప్రవాసం విడిన పక్షి స్వేచ్ఛలాగ, నాలుగురోజుల తర్వాత మొదటి ఆటవిడుపు అనుభవిస్తున్నాడు. అతనికిప్పుడు విశ్రాంతి కావాలి.

వరదని చూసి అతను లేచాడు. "నమస్కారం సార్" అన్నాడు.

వరద నీలవేణివేపు చూస్తున్నాడు, రోజురోజుకీ వాడిపోతున్న లతలాగ, లోపల్లోపల ఏదో అగ్ని కాల్చివేస్తోంది నీలవేణి మనస్సుని. రెక్కలు విచ్చుకు ఎగరలేక దిగులు పడ్డ పాలపిట్టలాగ ముడుచుకుంది. చీకటినీడల్లో తెల్లటి చీర వంటి నిండా చుట్టుకున్న ఆమె గుండ్రంగా బంతిలా కనిపించింది.

నూతన వ్యక్తికి నమస్కారం చెయ్యడం మరచిపోయాడు వరద.

"నాపేరు పీతాంబరం, నీలవేణి..?" ఆగిపోయాడు.

ఆ మాట విని స్థంభాన్ని పట్టుకు ఆగాడు వరదరాజులు.

"నీలవేణి నా చెల్లెలు" సందిగ్ధం మధ్య పెనిగిన గొంతుతో మెల్లిగా అన్నాడు పీతాంబరం.

వరద ఆశ్చర్యంతో అతని ముఖం చూడలేదు. నీలవేణిని గమనించాడు, రెండు నెలల్రితం తన యింటికి వచ్చినప్పటి ఆమె ముఖంలో ఛాయ ఎలా వున్నదో అదే ఛాయ అదే నీడ ఆ ముఖంలో ద్యోతకమవుతున్నది. అయితే యిది వరదకి కొత్తకాదు.

"కూచోండి" అని లోపలికి వెళ్ళాడు.

పెరట్లో గులాబితో ఏదో మాట్లాడుతున్నాడు వరదరాజులు, మళ్ళీ బయటికి వస్తాడేమోనని ఇద్దరూ అనుకున్నారు. కానీ అతను రావడం మరచిపోయాడు.

ఉదయాన్నే గోవర్ధనరావుగారింటికి వెళ్ళాడు వరదరాజులు. పుస్తకాలన్నీ ముందు పడేసుకుని ఒక్కొక్కటీ బీరువాలో సర్దుతున్నారాయన. పెద్దగాలివాన వెలిశాక కమ్ముకునే నిశ్శబ్దం ఆ యింట్లో కనిపించింది. వినత లేని లోటు తెలుస్తోంది. అంత యింటికీ యిద్దరు మాత్రం మిగిలారు. గోవర్ధనరావుగారు, ఆరోగ్యం.

"వంటమనిషిని మాన్పించేసిందోయ్. ఏమీ తోచడంలేదట. లోపల వండుతూ కూర్చుంటోంది."

ఎదురుగ్గా నేలమీద కూచుని పుస్తకాల్ని చూస్తున్నాడు వరదరాజులు. తత్వశాస్త్రాలు, చరిత్రలు, వేదాంత గ్రంధాలూ, భారతం, భాగవతం, బైబిలూ, ఖురాన్ తెలుగు అనువాదం యివన్నీ ముందు పడేసుక్కూచున్నారు. వీటన్నిటి సంగ్రహింపులాగ వాటి మధ్య కూచున్న గోవర్ధనరావుగార్ని విచిత్రంగా చూస్తున్నాడు వరద. అతని ఆశ్చర్యాన్ని గమనించి నవ్వారాయన.

"ఇవన్నీ నేను చదివి పరిపూర్ణమయాననుకోకు. మా వెంకు అన్నట్లు పుస్తకాలు సంపాయించటం ఈ కాలపు ఫేషను."

నవ్వుతూ ఆటబొమ్మలాగ గెంతుతూ, అందరి ఆటా కట్టించే తెల్లటి, సన్నటి వ్యక్తి గుర్తుకొచ్చాడు - వెంకటపతి.

"వెంకటపతి ఎక్కడికి వెళ్ళాడు?"

"ఏమో? ఎవరికి తెలుసు? రేపు వాడెక్కడుంటాడో వాడికే తెలీదు. మైసూరు వెళ్తాడట. వెన్నెట్లో బృందావన్ గార్డెన్సులో కూర్చోవాలనుందిట. నెల సెలవుంది. అజంతా కూడా వెళతాను అన్నాడు. నిన్ను కలుసుకోవాలనుకున్నాడు. మౌనంగా వున్న వాళ్ళల్లో మంచితనం ఎక్కువ వుంటుందట. హెచ్చు మాట్లాడి నేను చెడిపోయాను. ఏమీ మాట్లాడకుండా ఆయన చెడిపోయాడు అంటాడు"

నవ్వారు గోవర్ధనరావుగారు.

"అనుకొన్నంత తెలివితక్కువ వాడేంకాదు వెంకటపతి. తక్కువ కాలంలో చాలా అనుభవాన్ని గణించాడు. అలాంటివాళ్ళు అరుదు" అన్నాడు వరదరాజులు భారతీయ తత్త్వ శాస్త్రానికి పట్టిన చెదని దులుపుతూ.

"అనుభవం కలిగింది సరే, అంతమాత్రాన వాడు పరిపూర్ణుడు కాలేదు. ఎవరికీ సాధ్యంకాని జీవితం మీద నిర్లక్ష్యం వాడి దగ్గరుంది. అది చాలు వాడికి, దేనికీ బాధపడడు అలాంటివాడిని దక్షిణ ధృవం దగ్గర పడేసినా సుఖంగానే గడుపుతాడు"

రెండు కప్పుల కాఫీతో ఆరోగ్యం వచ్చింది. మట్టిరంగు చీర వదులుగా కట్టుకుంది. గుండ్రంగా లుంగ చుట్టిన పెద్ద జుత్తూ, గుండ్రని ముఖం వినతని గుర్తు తెస్తుంటాయి. ఆ కళ్ళల్లో వెలుగు మరొక్కరిలోనే చూడగలిగాడు వరదరాజులు. అంతటి మెరుపూ, ఓర్పులో పూర్తి విలువలు, వేసంగి సాయంకాలపు పువ్వుల్లో స్వచ్ఛత, నెమ్మదితనం ఆ కళ్ళల్లో కనిపిస్తుంది. ఒక్క ఆరోగ్యం కళ్ళల్లో, మరొకరు నీలవేణి.

వరాని చూసి నవ్వింది.

ఆమె నవ్వుని వరదరాజులు ఎప్పుడూ నమ్మడు. ఆ నవ్వు వెనక పెద్ద భవిష్యత్తుని దాచుకున్నట్లు కనిపిస్తుంది. శాఖలు విప్పుకున్న మర్రి ఎన్నో కులాయాలను దాచినట్లు.

బెర్నార్డ్‌షానీ, మార్క్‌ట్వేన్‌నీ కలిపి చిన్నబల్లగా తయారు చేసి కాఫీల్ని అక్కడ వుంచింది.

"ఇన్నేళ్ళుగా చూస్తున్నానుగా? ఈ పుస్తకాలు చదివినందువల్ల ఈయనకి ఉపయోగం కనిపించలేదు. కానీ పుస్తకాల వల్ల ఉపయోగం వుంది. యిలా ఎత్తుపెట్టడానికి, టేబుళ్ళ క్రింద వత్తుకి. నిప్పుచెయ్యడానికీను. ఏమంటావ్?" నవ్వింది.

గోవర్ధనరావుగారు మాట్లాడలేదు. కాఫీని అందుకుంటూ "నా అతిధులంటే ముఖ్యంగా దీనికి గౌరవం లేవోయ్. ఒక్క నువ్వొస్తేనే నాకు కాఫీ దక్కుతుంది. నిన్ను పూర్తిగా అభిమానిస్తుంది. అదృష్టవంతుడివే" అన్నారు.

కాఫీలో పంచదార బొత్తిగా లేదు. అయినా త్రాగుతున్నాడు వరదరాజులు. గోవర్ధనరావుగారు కాఫీ చప్పరించి, "ఎంత మంచివాడివయినా యింత ఓర్పు పనికిరాదయ్యా నీకు, పంచదార లేకుండా నువ్వెలా కాఫీ తాగుతున్నావో కాని, వంటవాడు పోయినదగ్గర్నుంచీ, ఈ పదిరోజులయి యీవిడ వంట తినలేక చస్తున్నాను."

ఫక్కున నవ్వేసింది ఆరోగ్యం. పంచదార కోసం లోపలికి పరిగెత్తింది.

భార్యాభర్తలు యింత అన్యోన్యయంగా ఉండగలరా అని ఆలోచిస్తున్నాడు వరదరాజులు.

"ఆరోగ్యం లాంటి భార్య దొరకడం నిజంగా నా అదృష్టం అనుకో. అందరికీ ఈ అదృష్టం కలగదు. దాన్ని వదులుకుంటే నా సంతోషమంతా పోయినట్టే."

ఆరోగ్యం వచ్చింది.

"వినతని తల్చుకుంటూ పంచదార వేయడం మానేసిందో లేదో అడుగు"

"కాదు" అందామె.

"మరి?"

"సుజాతనీ, ముఖ్యంగా రవణమూర్తినీను"

కాస్త నిర్ఘాంతపోయాడు గోవర్ధనరావుగారు.

"అవునవును. సుజాత విషయం చెప్పావు కావేం? ఎలా వుంది అమ్మాయి?"

"కాస్త కులాసాగానే వుందండి. కానీ రవణమూర్తి తల్లిపోయింది."

చేతిలో భగవద్గీత వదిలేశారు గోవర్ధనరావుగారు. ఆరోగ్యం పంచదార కలుపుతున్నదల్లా ఆగిపోయింది.

"అదేం?"

"నీరసం, బెంగ, ముసలితనం, వీటితో దిగజారిపోయి అక్కడికి వెళ్ళగానే మరణించింది. చివరికి కోపం వచ్చి 'రోగం ముదిరితే యీ మాటు యిక్కడ చేర్చుకోము. తీసుకెళితే తీసుకువెళ్ళండి. మీ యిష్టం' అన్నారు. ఏం చెయ్యం, తీసుకొచ్చేశాం."

వాతావరణమంతా మరీ మందకొండిగా తయారయింది. గోవర్ధనరావుగారు లేచి కళ్ళజోడు తీసుకుని కళ్ళు తుడుచుకున్నారు.

"అంతకన్నా ముఖ్య విషయం తల్లిపోయినట్టు సుజాతకి తెలియదు. ఆరోగ్యం పాడవుతుందని చెప్పవద్దన్నారు డాక్టర్లు."

ఆరోగ్యం మాట్లాడలేకపోయింది.

"నేను రవణమూర్తి దగ్గరకి వస్తాను వరదరాజులూ! ఇప్పుడు వెళదామా?" అంది ఆరోగ్యం.

వరద సంశయించాడు.

గోవర్ధనరావుగారు ఆమె ముఖం చూసారు. చాలా నిర్ధారణగా, నిశ్చయంగా అన్నదామె. అప్పటి ఆమె ముఖంలో సాధుత్వం, కరుణ చూసి ఆశ్చర్యపోయేడు ఆయన.

"నేనూ వస్తాను పదవోయ్. రవణ కుర్రవాడు. ఓర్పు అవసరం. కోటు వేసుకు వస్తానుండు" అని లోపలికి వెళ్ళారు.

"పోనీ, సాయంకాలం వెళ్తాన్లేను. ఎలా వుందో కనుక్కొని చెప్పు" అన్నదామె.

కోటూ, చేతికర్రా తీసుకువచ్చారు గోవర్ధనరావుగారు.

"ఏదీ యీవిడ?"

"సాయంకాలం వెళతారట. మనం వెళదామా? యీ పుస్తకాలూ?"

"అలాగే వుండనీయ్. మనిషిని ఉద్ధరించమనేగా యివన్నీ చెప్పేవి. పదముందు" అన్నారు.

ఇద్దరూ వీధిలోకి వచ్చేసరికి ఎండ వాలుపట్టి మండిస్తోంది. అప్పటికింకా ఎనిమిదయి వుండదు.

వరదరాజులు భుజం మీద చెయ్యివేసి నడుస్తూ మాట్లాడారు గోవర్ధనరావుగారు.

"రవణమూర్తిలాంటివాళ్ళు బ్రతక్కూడదోయ్. అంత అమాయకుల్ని లోకం అనవసరంగా, నిర్లక్ష్యంగా, నిర్దయతో చంపేస్తుంది. కాలం, సంఘం, విధి అన్నీ మోసం చేస్తాయి. అలాంటి వాళ్ళకి సహాయం చెయ్యలేం. చూసి జాలిపడగలం. అంతే."

రవణమూర్తి గురించే ఆలోచిస్తూ నడుస్తున్నాడు వరదరాజులు.

ఇంతవరకూ సంతృప్తి, సుఖం ప్రశాంతత రుచిచూడలేదు రవణ. ఎప్పుడో ఒకప్పుడు కుటుంబమంతా టి.బితో నాశనమవుతుందని తెలుసు. ఆ క్షణం కోసం ఎదురుచూడడం తప్పిస్తే చేసేదేమీ లేదు. కోరికలూ, ఆశలూ లేని మనిషి రవణమూర్తి. ఎవరిలోనూ ఉత్సాహం రేపని గడ్డిమొక్కల్లాగ, అన్నిటికీ తలవొంచే పువ్వులగా ఎక్కడో పెరిగి ఎప్పుడో వాడిపోతాడు. ఉన్నప్పుడు ప్రపంచం అతన్ని గమనించలేదు. లేనప్పుడూ అతని గురించి బాధపడదు.

చీకటులు అందంగా ఉన్నాయి.

ప్రాంతఃప్రసక్తిని నిశీధి నీడలు చివరి ఆశ కూడా వదులుకొని మృత్యువును ఆహ్వానించే మనస్సులా వున్నాయి.

సగం మనస్సుతో వెలుగుతున్నట్టున్నాయి చుక్కలు.

చల్లటి రొజ్జుగాలిలో నల్లటి దుప్పటి కప్పుకు పడుకున్న కుక్కలా వుంది ప్రపంచం.

చలి ఎరగని కొండనలుపూ, నిశ్శబ్దానికి తోడుగా కూచున్న ఆ లోతు నిద్రా, బద్ధకంతో వొళ్ళు విరుస్తున్న కుక్కా, ఆలోచనల్లో

వరద మనస్సూ మిగిలాయి.

ఈ రొటీను బ్రతుకు మీద జీవితంలో మొదటిసారి విసుగేసింది. ఓ చెత్త, దరిద్రపు బలహీనతకి సంఘం ఓపేరు పెట్టింది - 'సహాయం' తను బ్రతకు బ్రతకడం ఎలాగో తెలీని చేతకానివాడు, మరొకరి చేతకానితనానికి దోహదం చెయ్యబూనడం, ఈ బలహీనతల సమిష్టిరూపం వరదరాజులు. అతనంటూ వేరేలేడు. సైకో ఎనలిస్టుచేతుల్లో పడేస్తే ధాతువు లన్నిటినీ వేర్వేరుగా ఏరి వరదని వేర్వేరు బలహీనతలుగా ఏరి చూపిస్తాడు. స్త్రీలో కన్నీటిని చూడలేని బలహీనత, అందాన్ని చూసి మూర్ఛపోవడం, గొప్పతనాన్ని నమ్మడం, కష్టాన్ని చూసి జాలిపడడం, 'మంచి' మీద గౌరవం, జీవితం మీద ఆశ ఇవన్నీ తీసేస్తే వరదలేడు.

మరొకరి విషయమంటూ పట్టించుకోకూడదనుకున్నాడు వరద మొదటిసారి.

ముట్టెకు పట్టుకున్న గడ్డిపురుగును వదిలించుకోలేక అరవడం ప్రారంభించింది కుక్క.

చర్చిలో పన్నెండు కొట్టేరు.

తొందరగా నడిచాడు వరదరాజులు. గేటు తీసుకు లోపలికి వచ్చాడు.

ప్రియుని కౌగిట్లో మూర్ఛపోయిన ముద్దలాగు శాఖలన్నీ విప్పుకుని స్థిమితంగా గన్నేరు చెట్టు.

గేటు చప్పుడు కాగానే స్తంభానికి చేరబడి అక్కడే నిద్రపోయిన నీలవేణి తుళ్ళిపడి లేచింది. దీపం ఎప్పుడో ఆరిపోయింది. ఆ చీకట్లో మెట్ల దగ్గర ఆగిపోయి "గులాబీ" అన్నాడు దారితోచక.

దీపం వెలిగించి తెచ్చింది నీలవేణి.

ఆమెను చూసి నివ్వెరపోయాడు వరద. మాట్లాడకుండా లోపలికి నడిచాడు.

దళసరి నెమలి కంఠం రంగుచీరె కట్టుకుంది. తలలో కనకాంబరం పువ్వు లేత యెరుపూ, నుదుటి మీద బొట్టులో రక్తిమ, అంతా ఎర్రటి పువుతీవెలాగు, మరొక్క క్షణమాత్రం మెరవగల సంజెపొద్దు మొదటి చుక్కలాగ వుంది.

పచ్చటి గోరంచు ముతకపంచె కట్టుకుని తువాలు కప్పుకుని వచ్చాడు వరద.

భోజనం చల్లబడి సాగుతోంది నోటికి అడ్డు తిరుగుతూను. తలుపుకి చేరబడి నిలబడింది నీలవేణి. చీర అంచు మాత్రం బద్ధకంగా కదుల్తూ కనిపిస్తోంది.

"ఇవాళ్టికి ఒక నిర్ధారణకి వచ్చాను నీలవేణీ! రేపట్నుంచీ ఎక్కడికీ వెళ్ళను. ఎవరికీ సహాయం చెయ్యను. అసలు నేను చేసేది సహాయం కాదు. నా పని మానుకోవడానికి కల్పించుకున్న అవకాశం."

మాట్లాడలేదామె.

"పైగా యిప్పుడిక నా అవసరం కూడా లేదు రవణకి. సుజాత కులాసాగా వుంది"

"..."

"నువ్వు నేర్పిన మొదటి పాఠం - అవునా?"

అప్పటికీ మాట్లాడలేదామె. తలెత్తాడు. ఓ దీపపు పురుగు ఆమె చుట్టూ తిరిగి ఝుంకారం చేస్తోంది.

మరికాస్సేపటికి అన్నాడు "ఒక్క విషయం అడగనా?"

"ఊఁ"

"పీతాంబరం ఎవరు?"

తుళ్ళిపడింది నీలవేణి.

"ఆయనే చెప్పారుగా?"

"నువ్వు చెపితే నమ్ముతాను"

"..."

"యిష్టం లేకపోతే వద్దు"

"ఏమీకారు నాకు"

"నిన్న అతణ్ణి సరిగా చూడలేదు. ఈసారి వచ్చినప్పుడు చెప్పు, మాట్లాడుతాను"

"సాయంకాలం వచ్చారు"

ఆశ్చర్యపోయాడు వరదరాజులు. ఏదో చెప్పాలనుకుని చెప్పలేకపోతున్నాడు యింతకాలం. తనని కూడా మార్చేంత శక్తిగల నీలవేణి దుర్భలత్వం, కాలుష్యం ముందు ఓడిపోతుందేమోనని భయం. ఆమె భూతకాలం పెద్ద భూతంలాగ, ఆమె చుట్టూ తిరిగే వ్యక్తులు ఆమెకి తగని నీడల్లాగ ఊహించుకున్నాడు. ఆ నిశ్చలత్వానికీ, ఆ స్తబ్దతకీ విలువ కట్టడం తనకి చేతకాదు. జీవితం మరి వెయ్యి శిక్షలు విషించినా నీలవేణి మారదు. అలాగే ఉంటుంది. విశ్వేశ్వరంలోంచి ఆ నైర్మల్యాన్నీ, ప్రశాంతతనీ పోగుచేసుకుందాం అనిపిస్తూంటుంది ఒక్కొక్కప్పుడు.

"నీతో ఎప్పుడయినా చెప్పాలనిపిస్తుంది నీలవేణీ. నువ్వెవరో నాకు చెప్పలేదు. విశ్వేశ్వరం నిన్నెలా చూశాడో చెప్పలేదు. పీతాంబరం ఎవరో అంతకన్నా తెలీదు నాకు. పొరపాటు పడకు. చాలామంది మీద లేని గౌరవం నీమీద వుంది నాకు. కానీ వీళ్ళందరినీ చూస్తే ఏమనిపిస్తుందంటే నువు ఏవో చెప్పలేని దుర్ఘటనల మధ్య నలిగిపోతున్నట్లు, నమ్మకం వుంటే నాతో చెప్పు. మార్చగలనేమో చూస్తాను. లేదా నీ యిష్టం."

ఆమె మాట్లాడలేదు.

పక్కగదిలో పిల్లి ఏదో దొర్లించి పెద్ద శబ్దం చేసింది. తలెత్తాడు వరదరాజులు.

నీలవేణి ఏడుస్తోంది.

భయంవేసిందతనికి. ఆమె విషయం అడగబోయి కన్నీటిని చూడడం యిది రెండవసారి.

"మరెప్పుడూ అడగనులే" అని గొణిగాడు.

తన దుఃఖం తనకే అసహ్యంగా కనిపించి నీలవేణికి. లేచి కళ్ళు తుడుచుకుని నీళ్ళందించింది.

చేతులు కడుక్కుని లోపలికి వచ్చేసరికి కనకాంబరాల్ని బల్లమీద ఉంచుతోంది నీలవేణి. నీటిపై పొరని పరిగెత్తే చేపల్లా వున్నాయి కళ్ళు. దుఃఖం మధ్య నీలవేణి వింతగా కనిపిస్తుంది.

చిన్న గాలికి ఆకులు కదిలాయి. మంచానికి మధ్యగా గన్నేరుపువ్వు పడుకుని పలవరిస్తోంది. దాన్ని కదపడం యిష్టంలేక మంచం చివర కూచున్నాడు.

నిద్దట్లో గులాబి పలవరిస్తోంది.

గదిలో దీపం సగం తగ్గిన వెలుగూ, నీలవేణి ఆవులింతా వినిపిస్తోంది.

(కొనసాగింపు వచ్చేనెలలో)

Post your comments